

**UCHWAŁA NR LXXIII/581/24
RADY GMINY KOLBUDY**

z dnia 23 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy na lata 2024-2026**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6a oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z dn. 4 listopada 2022r. Dz.U. z 2023r. poz. 40 ze zm.¹⁾) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. z dnia 11 marca 2024r. Dz.U. 2024 poz. 424) **Rada Gminy Kolbudy uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy na lata 2024-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kolbudy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Kolbudy

**Magdalena Dudzińska-
Florczyk**

---

¹⁾ zmiany opublikowano w Dz. U. z 2023 r. poz. 572, 1463, 1688

Załącznik do uchwały Nr LXXIII/581/24

Rady Gminy Kolbudy

z dnia 23 kwietnia 2024 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Kolbudy na lata 2024 – 2026**

Kolbudy 2024 rok

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP	3
II. ZAŁOŻENIA I PODSTAWY PRAWNE	3
III. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W UJĘCIU TEORETYCZNYM	4
IV. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	7
V. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KOLBUDY	7
VI. CELE PROGRAMU	13
VII. ADRESACI PROGRAMU	14
VIII. REALIZATORZY PROGRAMU	14
IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	14
X. MONITORING PROGRAMU	15
XI. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU	15
XII. FINANSOWANIE PROGRAMU	15

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz utworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym. W roku 2021 opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Kolbudy na lata 2021-2023, wobec czego konieczne jest opracowanie nowego programu.

Głównym zadaniem państwa i władz publicznych jest skuteczna prawna ochrona zdrowia i życia ludzkiego oraz rodziny przed negatywnymi czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi, zapewnienie im równego traktowania, a także poszanowania praw i wolności.

Niezależnie od formy, intensywności czy powodów zaistnienia, przemoc wobec osób najbliższych zawsze jest zjawiskiem społecznie niepożądanym i nieakceptowanym, wywołującym trwałe negatywne skutki dla funkcjonowania rodziny oraz pozostawiającym ślad w psychice osób

jej doznających. Przemoc narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do poszanowania godności osobistej, prawo do życia i zdrowia.

II. ZAŁOŻENIA I PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stanowią:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.,
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
3. Ustawa z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
9. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
10. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
11. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy na lata 2024-2029 jest rozwinięciem i kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kolbudy na lata 2021-2023 i wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kolbudy na lata 2021-2030. Odpowiada on też założeniom Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

III. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W UJĘCIU TEORETYCZNYM

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zjawisko przemocy rozumiane jest jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (ODP), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające osobę dotkniętą przemocą domową dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, oraz inne działania istotnie naruszające prywatność osoby doznającej przemocy domowej lub wzbudzające u niej poczucie poniżenia, zagrożenia lub udęczenia w tym podejmowanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa jest:

- intencjonalna – jest zamierzonym działaniem, którego celem jest podporządkowanie osoby, wobec której stosuje się przemoc,
- wykorzystuje przewagę sił uniemożliwiając obronę i opiera się na kontroli i władzy,
- narusza prawa i dobra osobiste,
- powoduje cierpienie i ból,
- ogranicza możliwości i narusza prywatność

Zjawisko przemocy w rodzinie jest również usankcjonowane w art. 207 Kodeksu karnego:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 – 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Jako podstawowa komórka społeczna, instytucja rodziny pełni szereg fundamentalnych funkcji w życiu każdego człowieka. To właśnie dzięki rodzinie i osobom z najbliższego otoczenia, już od najmłodszych lat kształtowane są poglądy i system wartości człowieka, jego usposobienie, jednostkowość i predyspozycje charakterologiczne. Istotnym zagadnieniem w tym przypadku są prawidłowo pełnione role społeczne i wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, czego efektami mogą być wzajemny szacunek, poczucie bezpieczeństwa, wsparcie.

Pod wpływem różnych czynników zewnętrznych, jak również w wyniku indywidualnych predyspozycji, w rodzinie może dojść do zaburzenia prawidłowego pełnienia przyjętych ról, czego efektem mogą być wszelkie odstępstwa od ogólnie przyjętych reguł i norm społecznych. Zjawisko przemocy domowej należy rozumieć jako zachowania destruktywne, wywołujące trwałe negatywne skutki psychologiczne, a w skrajnych przypadkach zagrażające życiu i zdrowiu osób, które jej doznają. Pod wpływem długotrwałej przemocy domowej, postrzeganie osoby doznającej przemocy (ODP) przez nią samą zmienia się, podobnie jak zmienia się postrzeganie osoby stosującej przemoc (OSP). Nieprzerwanie kręgu zjawisk przemocowych grozi również dziedziczeniem wzorców tego rodzaju zachowań i przenoszeniem ich na osoby trzecie.

Należy pamiętać, że stosowanie przemocy wobec osób najbliższych nie jest domeną środowisk wyłącznie patologicznych, zmarginalizowanych i wysoce dysfunkcyjnych – co pokazuje dotychczasowe doświadczenie we współpracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej oraz dokumentacja i informacje zebrane w toku współpracy służb. Jest to zjawisko powszechne, jednakże charakteryzujące się odmiennymi formami znęcania się nad członkami rodziny, zróżnicowaną intensywnością zdarzeń przemocowych oraz odmiennymi motywami.

Przemoc może być zarówno czynnikiem wywołującym niepożądane zdarzenia takie jak destabilizacja ról społecznych i relacji rodzinnych, jak i efektem tego typu zdarzeń. W nawiązaniu do zróżnicowanego charakteru i intensywności zdarzeń przemocowych, możemy z nich wyróżnić kilka głównych grup i cykli tych zdarzeń:

1. Formy przemocy:

- 1) Przemoc fizyczna – wszelkie formy przemocy polegające na zadawaniu ofierze bólu fizycznego, uszkodzeniu jej ciała, narażaniu na utratę zdrowia lub życia,
- 2) Przemoc psychiczna – zachowania zmierzające do zastraszenia ofiary, wywołania u niej poczucia bezradności, pozbawienia godności bądź też obniżenia jej poczucia własnej wartości,
- 3) Przemoc seksualna – zachowanie wymuszające na ofierze wykonywanie czynności seksualnych wbrew jej woli,
- 4) Przemoc ekonomiczna – zachowania wywołujące materialne uzależnienie ofiary od sprawcy i pozbawienie jej niezależności finansowej,
- 5) Zaniedbanie – przewlekłe nieodpowiadanie na potrzeby bytowe i emocjonalne osób najbliższych, w tym również osób zależnych.

2. Fazy przemocy:

- 1) Narastanie napięcia – sytuacje konfliktowe i przemocowe zdarzają się co raz częściej, wyczuwalny jest większy stres i niespokojna atmosfera,

- 2) Ostra przemoc – eskalacja agresji, podczas której OSP może dopuścić się drastycznych czynów, nie zwracając uwagi na ich konsekwencje,
- 3) Miesiąc miodowy – czas pozornej refleksji OSP, który zaczyna okazywać skruchę, deklaruje chęć poprawy, niekiedy wywołując poczucie winy za zaistniałe zdarzenie u ofiary przemocy.

Zgodnie z art. 9d Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy domowej oparte są o procedurę „Niebieskie Karty” – i nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Przedstawiciele podmiotów takich jak ośrodki pomocy społecznej, Policja, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe oraz gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych są odpowiedzialni za realizację zadań wynikających z powyższej ustawy i są uprawnieni do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza cz. A w każdym przypadku otrzymania zgłoszenia o przemoc domowej, bądź też w przypadku uzasadnionego podejrzenia jej występowania. Zaniechanie obowiązku poinformowania prokuratury lub Policji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu może skutkować odpowiedzialnością karną. W celu zapewnienia kompleksowej i skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy, wskazana jest ścisła współpraca pomiędzy przedstawicielami wymienionych powyżej instytucji, która odbywa się w ramach powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, za którego obsługę administracyjną odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

IV. ZESPÓŁ INTERDISCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KOLBUDY

Głównym celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest podejmowanie zintegrowanych, skutecznych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 20 lipca 2005r. Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe.

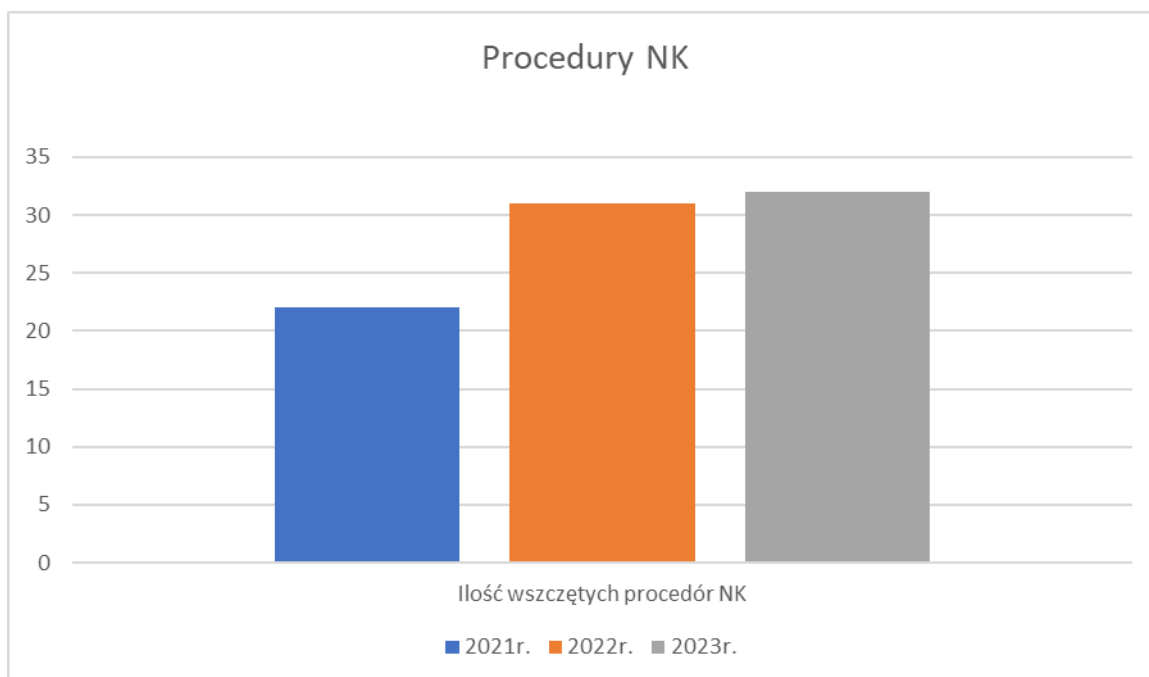
Zespół Interdyscyplinarny składa się z wielu specjalistów, którzy poprzez wspólną pracę, wymianę doświadczeń i informacji, mają możliwość podejmowania działań zintegrowanych i skoordynowanych, co skutkuje podejmowaniem bardziej kompleksowych działań na rzecz rodzin dotkniętych problemem przemocy.

Zespół Interdyscyplinarny powoływany jest przez Wójta Gminy Kolbudy i działa na mocy porozumień z odpowiednimi podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

V. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KOLBUDY

W okresie obowiązywania dotychczasowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy na lata 2021-2023 wszczętych zostało 85 procedur „Niebieskie Karty”.

Poniższy wykres wskazuje ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” z podziałem na poszczególne lata obowiązywania programu:

Tendencja wzrostowa ilości wszczynanych nowych procedur może świadczyć o zwiększeniu świadomości społecznej w tematyce przemocy domowej – poszukiwaniu specjalistycznego wsparcia, chęci do zmian i rozwiązania trudnej sytuacji rodzinnej. Jednocześnie od roku 2020, z powodu utrzymującego się stanu zagrożenia epidemicznego pojawiło się wiele dodatkowych czynników mogących wpłynąć negatywnie na rodziny (brak poczucia bezpieczeństwa i stabilności zatrudnienia, bezrobocie, frustracja, ograniczone możliwości przemieszczania się, obowiązkowa kwarantanna, izolacja domowa itp.) Wbrew założeniom, panująca sytuacja nie przełożyła się na drastyczny wzrost ilości wszczynanych nowych procedur „Niebieskie Karty”, co może świadczyć także o poszukiwaniu specjalistycznej pomocy samodzielnie – poza Zespołem Interdyscyplinarnym – i zapobieganiu sytuacji przemocowych we wczesnych ich fazach i zapobieganiu ich dalszej eskalacji, a także uruchomienie dodatkowych narzędzi pomocowych jak np. telefon zaufania itp.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy upoważnia do podejmowania czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz do inicjowania tych czynności instytucje takie jak: jednostki realizujące zadania ustawy o pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, placówki oświatowe oraz placówki ochrony zdrowia. Poniższa tabela obrazuje udział poszczególnych instytucji w procesie inicjowania działań antyprzemocowych w ostatnich latach:

Tabela 2. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”

	2021	2022	2023
Policja	12	15	14
Pomoc społeczna	7	11	13
GKRPA	0	0	0
Oświata	2	5	4
Ochrona zdrowia	1	0	1
RAZEM:	22	31	32

Źródło: Opracowanie własne (sprawozdanie resortowe)

Powyższe dane świadczą o tym, że Policja jest instytucją, która procedurę „Niebieskie Karty” wszczyna najczęściej. Ma to związek z interwencyjnym charakterem niektórych zadań, które realizuje ta instytucja. Policja często jako pierwsza ujawnia problem przemocy w rodzinie – w szczególności

w przypadkach, kiedy dochodzi do jego nagłej i gwałtownej eskalacji (m.in. podczas interwencji domowych lub składania zawiadomień przez osoby doznające przemocy). Kolejnymi instytucjami, które ujawniają zjawisko przemocy w rodzinie i inicjują kolejne działania zapobiegawcze są pomoc społeczna i placówki oświatowe. Z uwagi na charakter podejmowanych działań i posiadane kompetencje, działania tego typu są podejmowane w wyniku otrzymanego zgłoszenia lub uzyskania informacji mogących świadczyć o występowaniu przemocy w rodzinie, a współpraca z rodziną nie rozpoczyna się interwencją, tak jak w przypadku Policji, która wszczyna procedury „Niebieskie Karty” w każdym przypadku złożenia zawiadomienia o występowaniu przemocy w rodzinie.

Równolegle do podejmowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, Komisariat Policji w Kolbudach prowadzi sprawy w trybie art. 207 KK dotyczącego znęcania się psychicznego lub fizycznego nad osobą najbliższą. Każda prowadzona sprawa nadzorowana jest przez Prokuraturę Rejonową w Pruszczu Gdańskim. Co do zasady w każdej procedurze „Niebieskie Karty”, gdzie są wskazane dzieci Zespół Interdyscyplinarny zawiadamia odpowiednie organy o możliwości popełnienia przestępstwa oraz Sąd Rodzinny w Gdańsku.

Zgodnie z działaniami Komisariatu Policji w Kolbudach, w przypadku zgłoszenia się osoby doznającej przemocy, która chce złożyć zawiadomienie o popełnionym przestępstwie z art. 207 Kodeksu Karnego, wobec rodziny zostaje wszczęta procedura „Niebieskie Karty”. Natomiast nie każda osoba, wobec której zostaje wszczęta procedura „Niebieskie Karty” (np. podczas interwencji w miejscu zamieszkania) decyduje się na złożenie zawiadomienia o popełnionym przestępstwie znęcania się nad osobą najbliższą.

We wrześniu 2023r. weszły w życie zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Największą zmianą wprowadzoną w ustawie jest wprowadzenie elementu przymusu terapii dla osoby stosującej przemoc (OSP) i możliwością karania za nierealizowanie zobowiązania jakie nakłada na OSP Zespół Interdyscyplinarny. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy jak dotąd nie kierował OSP do programu terapeutycznego, ale dwie z nich dobrowolnie zgłosiły się do takich programów.

Mimo wielu kampanii społecznych i programów profilaktycznych przemoc domowa jest nadal żywym zjawiskiem zarówno w ujęciu krajowym jak i lokalnym – gminnym. Jest to zjawisko wysoce szkodliwe i nieakceptowalne społecznie. Wytłumaczeniem dla przemocy nie mogą być jakiegokolwiek uzależnienia, czy też normy przyjęte w danym środowisku, które akceptuje i daje przyzwolenie na ten specyficzny rodzaj komunikacji i sposób rozwiązywania konfliktów.

W latach 2021-2023 łącznie zostało wszczętych 85 procedur „Niebieskie Karty”. Problem uzależnienia od alkoholu lub innych substancji (m.in. psychoaktywnych, leków) wskazano w momencie zgłoszenia, bądź też ujawniono w trakcie trwania procedury w wielu przypadkach. Można uznać, że problem uzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych może być jedną z częstszych przyczyn występowania przemocy w rodzinie.

Popularne jest zjawisko wszczynania procedury „Niebieskie Karty” przy okazji długotrwałych konfliktów, bądź też bezpośrednio przy okazji trwającej lub zapowiedzianej procedury rozwodowej pomiędzy małżonkami.

Ostatnie lata pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych wykazały przypadki procedur „Niebieskie Karty” wszczynanych i prowadzonych w rodzinach skonfliktowanych o diametralnie różnych priorytetach i światopoglądzie, toczących spory o majątek i przejęcie opieki nad dziećmi. W tych sytuacjach zjawiska przemocowe same w sobie nie stanowiły głównego problemu, a były jedynie jedną z wielu możliwości wykorzystywanych – niekiedy obustronnie – do zaogniania i eskalacji konfliktu. Dysproporcja siły, zasobów i możliwości istnieje tylko w nielicznych przypadkach. Rodziny długotrwale skonfliktowane, w których strony konfliktu przez wiele miesięcy nie były w stanie samodzielnie wypracować żadnego kompromisu i osiągnąć porozumienia, wszczynając procedurę „Niebieskie Karty”, bardziej niż specjalistycznej pomocy, usiłowały pozyskać kolejne argumenty przeciwko drugiej stronie konfliktu. Co oczywiste, ten rodzaj współpracy zazwyczaj nie przynosił szybkich efektów dla rozwiązania trudnej sytuacji w rodzinie.

Wśród 85 procedur „Niebieskich Kart” wszczętych w okresie ostatnich 3 lat, większość to przypadki różnych form przemocy, których świadkami bądź też bezpośrednimi ofiarami były małoletnie dzieci, stanowiły większość wszystkich wszczętych procedur. Należy pamiętać, że osoba małoletnia – w stosunku do osoby dorosłej – ma ograniczone możliwości i zasoby własne, a im jej wiek jest młodszy, tym proporcjonalnie możliwości te maleją. Istotnym jest zatem skuteczne objęcie wsparciem wszystkich domowników, którzy są narażeni na akty przemocowe ze strony OSP.

Zdecydowaną większość OSP stanowią mężczyźni, co pokrywa się z krajowym trendem. Analiza danych z ostatnich 3 lat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kolbudy pokazuje, że stosowanie przemocy wobec osób najbliższych pozostaje domeną mężczyźni, a jej adresatami pozostają kobiety z dziećmi. Stosowanie przemocy przez kobiety – niezależnie wobec kogo – jest zjawiskiem rzadszym, ujawnianym sporadycznie. Działania podejmowane są przez Zespół Interdyscyplinarny oraz pozostałe instytucje realizujące zadania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy na rzecz ochrony ofiar przemocy oraz zmierzające do trwałej zmiany postawy sprawcy przemocy, bądź jego odseparowania od rodziny w przypadku kiedy zmiana jego postępowania nie jest możliwa lub wyczerpane zostają inne możliwości. Przykładowe działania grupy diagnostyczno-pomocowej (GDP):

1. poradnictwo specjalistyczne,
2. kierowanie do poradnictwa specjalistycznego- punkt konsultacyjny dla OSP, SOW w Rusocinie dla ODP,
3. składanie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa (tylko w przypadku małoletnich),
4. kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. monitoring rodzin dotkniętych przemocą w miejscu ich zamieszkania i inne.

Priorytetem zarówno dla Zespołu Interdyscyplinarnego i członków grup diagnostyczno-pomocowych, jak i pozostałych pracowników poszczególnych jednostek realizujących zadania z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest podejmowanie działań profilaktycznych w celu ograniczenia lub całkowitego wyeliminowania kolejnych aktów przemocy ze strony sprawców oraz działalność informacyjna, dzięki której osoby doznające przemocy domowej jak i osoby z ich najbliższego otoczenia uzyskują wsparcie psychologiczne i prawne, otrzymują gotowe informacje na temat przysługujących im form pomocy, a przede wszystkim stopniowo odzyskują poczucie sprawczości i odpowiedzialności za własny los. Sytuacja rodzin objętych wsparciem w ramach procedury „Niebieskie Karty” była regularnie monitorowana przez pracownika socjalnego lub dzielnicowego Policji, ponadto ich członkowie korzystali ze specjalistycznego wsparcia członków GDP.

Zakończenie procedury możliwe jest jedynie w dwóch przypadkach:

- 1) Ustanie przemocy oraz uzasadnione podejrzenie o zaprzestaniu jej dalszego stosowania
- 2) Brak zasadności podejmowania działań.

Spośród 85 wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023, zakończonych zostało 57 z nich. Z powodu ustania przemocy zakończono 23 Niebieskie Karty, natomiast z powodu uznania braku zasadności podejmowania dalszych działań zakończono 30 procedur. Za brak zasadności podejmowania działań tutejszy Zespół uznaje procedury „Niebieskie Karty”, w których w toku podejmowanych działań nie stwierdzono występowania przemocy w rodzinie, procedura została wszczęta w wyniku długotrwałego konfliktu, gdzie nie jest możliwe jednoznacznie wskazanie osoby stosującej przemoc i osoby jej doznającej, bądź też przy długotrwałym braku współpracy ze strony rodziny objętej procedurą. Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Kolbudy jest stosunkowo niskie jak na ilość mieszkańców zamieszkujących gminę, a przypadki kiedy jest ona ujawniana i poddawana działaniom w ramach wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” są nieliczne w porównaniu do ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Pokazuje to tabela znajdująca się poniżej:

Tabela 4. Liczba osób zameldowanych na terenie gminy Kolbudy na koniec roku (stan na dzień 31 XII) w relacji do liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty”:

	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców	17459	17748	18119
Liczba wszczętych NK	22	31	32

Źródło: Urząd Gminy Kolbudy

Należy pamiętać, że niezwykle trudno jest oszacować rzeczywistą ilość rodzin borykających się z problemem przemocy, ponieważ zawsze istnieje odsetek osób, które doznają jej od wielu lat, jednakże z różnych powodów nie zdecydowały się tego ujawnić i poszukiwać wsparcia wśród odpowiednich służb i specjalistów zajmujących się tym tematem. Problem coraz większej anonimowości sąsiedzkiej i dbania wyłącznie o własny interes jest kolejnym czynnikiem, przez który oszacowanie rzeczywistej liczby rodzin doznających przemocy jest niemożliwy.

Analiza dokumentacji w kontekście czasu, który upływa od momentu pierwszego zdarzenia przemocowego do momentu ujawnienia tego problemu i zgłoszenia się po pomoc instytucjonalną pokazuje, że przemoc w rodzinie jest sprawą o bardzo indywidualnym charakterze, na który wpływ ma wiele czynników zewnętrznych jak i wewnętrznych. W analizowanym okresie 2021-2023 – zgodnie z informacjami podawanymi przez osoby doznające przemocy i wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” – najkrótszy czas od doznania przemocy do wszczęcia procedury to 3 dni, a najdłuższy to 30 lat. To pokazuje, że powody ujawnienia problemu przemocy domowej (bądź też jego długotrwałego ukrywania) są bardzo zróżnicowane i trudno jest przyjąć jednolity schemat działania zarówno OSP jak i ODP, których ten problem dotyczy. Problem przemocy różnicuje także czas trwania samej procedury „Niebieskie Karty”, podczas którego rodzina jest objęta wsparciem – waha się on w przedziale od kilku tygodni do kilkunastu miesięcy.

Istotnym działaniem w procedurze NK jest objęcie osób doświadczających przemocy indywidualnym planem pomocy i zapewnienie kompleksowego i specjalistycznego wsparcia, dzięki któremu będą w stanie zrealizować założone przez siebie cele. Jeżeli chodzi o osoby wskazane jako stosujące przemoc domową to ustawa zakłada kierowanie takiej osoby do programów edukacyjnych i psychologicznych, które mają na celu zmiany postaw OSP oraz naukę funkcjonowania i rozwiązywania problemów w sposób społecznie akceptowalny.

VI. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Kolbudy, a także udzielanie specjalistycznego wsparcia.

Poniższa tabela przedstawia cele szczegółowe oraz działania i wskaźniki, określające sposób realizacji celu głównego:

Cele szczegółowe	Działanie	Realizatorzy	Wskaźniki
Wykrywanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie Kolbudy	Przeprowadzanie diagnozy wśród społeczności lokalnej gminy – zbadanie wiedzy oraz postaw wobec zjawiska przemocy Podejmowanie działań interwencyjnych w środowiskach dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową	- GOPS - Komisariat Policji - placówki oświatowe - służba zdrowia - przedstawiciele pozostałych podmiotów realizujących zadania wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz na rzecz rodziny	Ilość osób, która wzięła udział w diagnozie Ilość programów profilaktycznych - ilość wszczętych procedur - czas trwania procedury - najczęściej występujące formy przemocy - problemy i inne dysfunkcje współistniejące z problemem przemocy Domowej
Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy	- monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	- GOPS - Komisariat Policji - placówki oświatowe	- Ilość prowadzonych procedur NK - Ilość porad

domowej	- współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej - specjalistyczne poradnictwo świadczone w sposób kompleksowy, zatrudnienie psychologa świadczącego poradnictwo dla osób uwikłanych w przemoc domową oraz do wsparcia w pracy członków GDP.	- służba zdrowia - przedstawiciele pozostałych podmiotów realizujących zadania wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz na rzecz rodziny	psychologicznych
Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą	Stworzenie punktu konsultacyjnego dla osób uwikłanych w przemoc domową	GOPS GKPiRPA	Ilość porad specjalistycznych udzielonych w punkcie konsultacyjnym
Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	Stworzenie punktu konsultacyjnego dla osób uwikłanych w przemoc domową	GOPS GKPiRPA	Ilość porad specjalistycznych udzielonych w punkcie konsultacyjnym
Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową	- przygotowanie spójnego i adekwatnego do potrzeb społeczności lokalnej programu informacyjno-profilaktycznego	GOPS GKPiRPA	Ilość programów, ulotek, spotkań, zrealizowanych działań profilaktycznych, materiałów itp.

VII. ADRESACI PROGRAMU

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
- 4) Społeczność lokalna w zakresie kampanii społecznych dot. zjawiska przemocy.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbudach,
- 2) Komisariat Policji w Kolbudach,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbudach,
- 4) Placówki oświatowe na terenie gminy Kolbudy,
- 5) Służba zdrowia na terenie gminy Kolbudy,
- 6) Inne podmioty (w tym NGO) mogące wspierać instytucje publiczne w ich działaniach.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności wśród osób doznających przemocy domowej.,
- 2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą domową na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego stanu wiedzy na temat przemocy, postaw mieszkańców wobec przemocy oraz rozmiaru tego zjawiska na terenie Gminy Kolbudy,
- 3) Zwiększenie skuteczności działań wobec osób doznających przemocy domowej, ale również intensyfikacja oddziaływań skierowanych do osób wskazanych jako stosujące przemoc domową,

4) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordinatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy na lata 2024-2029 jest Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy. Monitorowanie i ewaluacja Programu odbywać się będą poprzez coroczne składanie sprawozdania z działalności Zespołu Wójtowi Gminy Kolbudy przez Przewodniczącego Zespołu.

XI. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Kolbudy w latach 2024-2029. Działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Kolbud

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy na lata 2024-2026 jest kontynuacją działań wynikających z ustawy jw., a jego głównym celem jest stworzenie interdyscyplinarnego i skutecznego systemu wspierania rodzin i osób dotkniętych przemocą domową, a także zapewnienie im kompleksowej pomocy specjalistów działających w tym obszarze.

Mając na uwadze powyższe podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kolbudy na lata 2024-2026 jest zasadne.

Przewodniczący Rady Gminy Kolbudy

Magdalena Dudzińska-Florczyk